

פרק מספרו של אורי אבנרי.. מלחמת היום השביעי" שהמהדורה הראשונה

ישראלני אחד

"דעותיו של אדם הם פרי אופיו ונסיונותיו... סיפורו האישי עשוי לעזור בהבנת דעותיו." כך כתב אורי אבנרי בפתח ספרו, בהציגו את סיפור חייו — "לא מפני שהוא יוצא מן הכלל, כי אם להיפך, מפני שהוא טיפוסי".

ספרו של אבנרי, שנכתב באנגלית ושונה לביקורות בחשובי העיתונים בעולם — מניו יורק עד מוסקבה, מלונדון ועד קאהיר —

תורגם עליידי המחבר לעברית והופיע בשבוע שעבר בארץ. המהדורה הראשונה אולה מיד, ובשבוע הבא תופיע המהדורה השנייה.

להלן מפרסם "העולם הזה" את פרקיפתוחה של הספר — הפרק בו מספר אבנרי על צעיר ישראלי אחד. הוא עצמו.

פירושו היה, קודם כל, להיות נון-קונפורמיסט (אני חושב מאוד שאבי השתעשע בהרגות המתבוללים בסביבתו, ששנאו את הציונות). פירושו היה גם להיות ער לסבלות היהודים בכל מקום, לרחוש אהדה למאבקם של החלוצים המעטים שניסו להקים מולדת חדשה במזרח התיכון — מקום כה רחוק עד כי לא נראה מציאותי.

אך הציונות הצילה את חיינו. מעולם לא שכחתי זאת. הייתי בן 9 כאשר עלה היטלר לשלטון. הטרור החום השתולל בשנה בה נכנסתי לגימנסיה. נסתבר לי כי אני היהודי היחיד שם. כפי שנשמרו הדברים בזכרוני, נדמה לי כי כל יומיים או שלושה נחוג נצחון עתיק אחר של הנשק הגרמני.

כל התלמידים היו מתכנסים באולם הגדול של הגימנסיה, והיו שרים שירים פטריוטיים, ישנים וגם חדשים. זכורני יום אחד — היה זה, דומני, יום הזכרון לקרב על בלגרד — כשעמדתי, קטן ובודד, בין אלף נערים גרמניים, ששרו את ההימנון נוטף הדם של הנאצים, שיר הורסט וסל. לא שרתי ולא הרמתי את ידי בכרכה הנאצית, ככל האחרים. בתום החגיגה ניגשה אלי קבוצה של חברי לכיתה והודיעה לי, שאם עוד פעם אמנע מהרים את ידי בעת ששרים את ההימנון גרמניה החדשה, הם "יראו לי".

הם לא הראו לי. שבוע לאחר-מכן יצאנו מגרמניה, לי צמיתות.

אני מאמין כי אבי היה אחד הראשונים בין יהודי גרמניה שהבינו את המחרש. הוא חזה את השואה המתקרבת ביום שעלו הנאצים לשלטון. הוא היה מסוגל לכך, מפני שהשקפתו הציונית הרגילה אותו להבין את ארס האנטי-שמיות, ואת חוסר התוחלת שבכל ניסיון להיאבק בה.

כך, באחד מימי ינואר 1933, ניגש אבי למטה המשטרה של העיר האנובר כדי לקבל היתר הגירה. קציני המשטרה נדהמו. "אבל מר אוסטרמן, הם אמרו, אתה גוימני כמונו. משפחתך חיתה בגרמניה מאז ומעולם. שום רע לא יאונה לך כאן!"

קרובינו וידידנו היו קיצוניים עוד יותר. הם נוכחו לדעת

כי אם להיפך, מפני שהוא טיפוסי.

★ ★ ★

שמי לקוח מן התנ"ך. אורי פירושו אור. אבנר היה שר צבאו של שאול המלך, דמות שמצאה חן בעיני תמיד. לא נולדתי עם שם זה. נטלתי אותו לעצמי. כמו רוב בני גילי בפלסטינה (א"י) של אז, שיניתי את שמי מיד עם הגיעי לגיל 18. במעשה אחד זה הכרזנו על עצמאותנו, על השתחררותנו מן העבר. שרפנו את הגשר בינו לבינו. הי פורה היהודית, העולם של אבותינו, תרבותם ורקעם — לא רצינו שום עסק עמם. היינו גזע חדש, אומה חדשה. נולדנו ברגע שבו דרכה רגלנו על אדמת ארץ-ישראל. היינו עברים יותר מאשר יהודים. שמותינו העבריים החדשים הכריזו על כך.

הייתי בן 10 כאשר הורי הביאו אותי לארץ. כבר אז מילאה הפוליטיקה את עולמי. את 10 שנותי הראשונות ביליתי בגרמניה. הייתי בן 6 כאשר זכה היטלר בנצחונו הגדול הראשון בבחירות. לאחר-מכן היתה מלחמת הנאצים על השלטון הגורם העיקרי בחיינו. התהלוכה האין-סופיות של פלוגות-הסער בחולצותיהן החומות, קרבות הרחוב בין הנאצים והקומוניסטים, הצבאות הפרטיים לובשי המדים של המפלגות הרבות — אלה היו נופ ילדותי.

הפוליטיקה היתה הנושא המרכזי בשיחות המשפחה ליד שולחן האוכל. הפוליטיקה היתה הגורם המכריע — לאין שיעור רציני יותר, חשוב יותר, אף מן המוסיקה של ברדמס, שאבי אהב.

אבי היה בנקאי. משפחתנו היתה שייכת למעמד הבינוני, אמידה, מסודרת. כמו אביו לפניו, היה אבי חזיר רוחו של חינוך גרמני הומניסטי, שריו בלטינית וביחידת עתיקה, מושרש עמוק באידיאליזם חסר היומרות שליחה אותו כל ימי חייו.

אבי גם היה ציוני. כאשר נשא את אמי, בשנת 1913, נתנו לו כמה מידיו, כמתנת נשואין, מיסמך שהעיד כי ניטע על שמו עץ בפלסטינה. אולם בגרמניה שלפני היטלר, לא היה פירושה של הציונות עלייה לארץ-ישראל. איני מאמין, כי הדבר עלה אי-פעם בדעת אבי. להיות ציוני,

בטרם אחיל בספר עצמו, רצוני לומר מי אני ומדוע אני כותב אותו.

איני מתיימר להיות אובייקטיבי לגבי ישראל. איני מאמין שמישהו הוא אובייקטיבי לגביה או יכול להיות כזה.

יש דבר-מה באחרי ארצנו הגורם קיצונית. אור השמש בקיץ הוא קיצוני. כמוהו הגשמים בחורף. הנביאים היו אני שים קיצוניים מאוד; הם לא האמינו ברמזים עדינים. השפה העברית עצמה איננה מתאימה להתבטאות מאופקת.

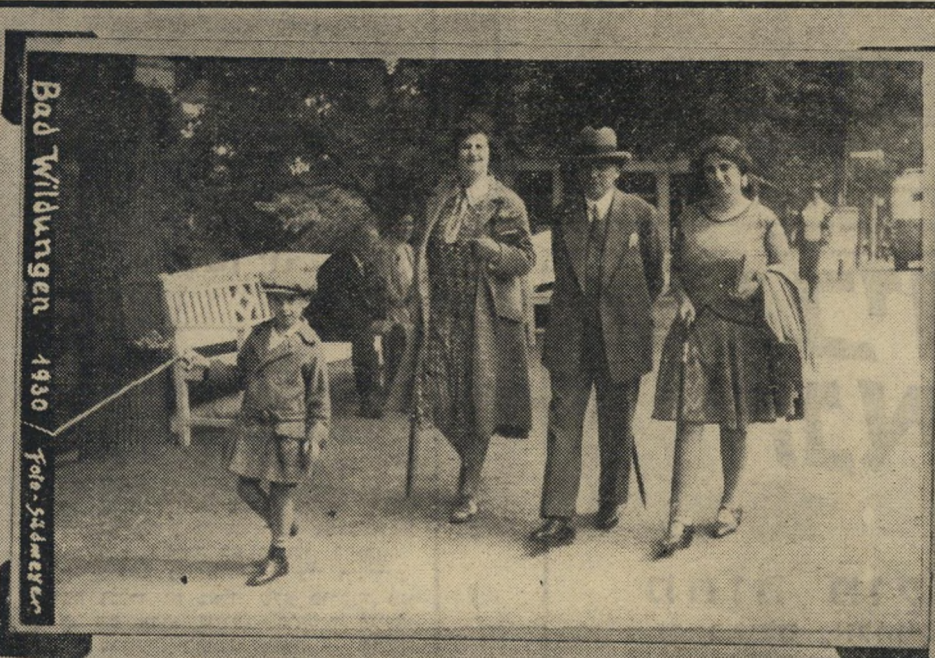
כיום, כמעט כל שנכתב על ישראל הוא תעמולה. ישראל היא מקום קדוש, מלא וגדוש חלוצים יפינפש, לוחמים גיבורים, ועלמות חסודות. או שהיא מאורה של שודדים, הרפתקנים אכזריים ופרוצות חסרות בושה, שהתנפלו על עם חף מפשע ושדדו את ארצו.

בספר זה אנסה לצייר תמונה אחרת. אני מאמין ששני הצדדים הם בני-אנוש. צודקים במקצת ובלתי-צודקים במקצת. אני רוצה להראות כיצד התנגשו שתי תנועות היסטוריות גדולות, שתיהן אותנטיות, שתיהן חדורות אידיאלים חיוביים, בשדות-הקרב העתיקים של ארץ-ישראל; כיצד הן מנסות לשחזר להשיג זו את זו, ומצליחות רק לעות זו את נפשה של זו.

בכל זאת יודע אני, כי בנסותי להיות צודק כלפי שתיהן, לא אוכל להיות אובייקטיבי; כי אני שייך לאחת מהן. יש ראלי אנוכי. כמו רוב הישראלים, גא אני מאוד על הישגי עמי בשטחים רבים. כמו אחדים מן הישראלים, אני גם מכיר במגרעותינו ובכשלונותינו.

אני ישראלי, המאמין בכל להט לבו בשלום — אך חיי את רוב ימי חייו במלחמה. אני כותב ספר זה אחרי הקרב האחרון והדרמטי ביותר בין האומות השמיות, מל-חמת ששת-הימים בין ישראל וארצות-ערב — מצרים, ירדן וסוריה.

דעותיו של אדם הן פרי אופיו ונסיונותיו. אלה שייכים, אפוא, לנושא. סיפורי האישי עשוי לעזור בהבנת דעותי. אנסה לרשום אותו כאן — לא מפני שהוא יוצא מן הכלל,

בחוג המשפחה שתי התמונות מן האלבום המשפחתי מראות את המחבר בהיותו נער בן שבע, בעיר קייט גרמנית, יחד עם הוריו. אביו היה בנקאי אמיד; ציוני ותיק, בן למשפחה יהודית-גרמנית מושרשת מדור-דורות. כאשר עלה היטלר לשלטון, החליט האב לעלות מייד לארץ-ישראל, שם עסק בעבודה גופנית